

Načrt v primeru potapljaške nesreče

Avtor: Marko Hlebec

Rekreativno potapljanje je varen šport, vendar se tudi tu dogajajo nesreče. Kljub temu, da vsak potop načrtujemo in s tem skušamo izločiti čim več dejavnikov, ki bi lahko privedli do potapljaške nesreče, se le-te lahko pripetijo. Prav je, da za primer potapljaške nesreče pripravimo tudi načrt po katerem se bomo ravnali. Namen načrta v primeru nesreče je, da si pred potopom pripravimo ustrezne informacije o kraju potopa, o tem kje lahko poiščemo ustrezno pomoč oziroma nasvet in kako postopamo.

Pri pripravi načrta v primeru potapljaške nesreče si vnaprej pripravimo naslednje podatke:

- Opišemo kraj potopa. Kraj potopa mora vodja potopa dobro poznati oziroma zbrati vse potrebne informacije o lokalnih značilnostih kraja potopa.
- Določimo vodjo potopa (običajno je vodja potopa določen z načrtom potopa). Vodja potopa je odgovoren za vodenje akcije v primeru reševanja.
- Na kraju potopa zberemo oziroma pripravimo informacije o možnih nevarnostih na samem kraju potopa. Taka nevarnost je lahko že sam dostop do vode (skalnat dostop, spolzka tla itd.), močni tokovi, slaba vidljivost, nizka temperatura vode in tako naprej. O možnih nevarnostih pred potopom obvestimo vse udeležence potopa.
- Določimo vodjo reševalne akcije, vodjo nujenja prve pomoči, določimo, kdo bo poklical ustrezno pomoč, kdo bo priskrbel komplet za nujenje prve pomoči s kisikom, določimo ekipo, ki bo iskala pogrešanega in tako naprej (seveda če nam to dopušča število udeležencev in njihovo znanje, sicer to primerno prilagodimo). Pri tem je pomembno, da vsakemu, ki smo mu določili določeno vlogo, določimo namestnika.
- Zberemo vse nujno potrebne telefonske številke in lokacije ustanov v bližini kraja potopa, kjer lahko poiščemo potrebno pomoč v primeru potapljaške nesreče. Tako zberemo podatke o najbližji zdravstveni reševalni postaji za nujenje nujne medicinske pomoči (klic v sili), o najbližji bolnišnici, barokomori, pristaniški kapitaniji, kot tudi o DAN centrali oziroma lokalni DAN telefonski številki. Zelo pomembno je, da si pridobimo informacije o delovnem času barokomor. Nekateri barokomori namreč ne delujejo 24 ur na dan.
- Priporočljivo je izbrati ustrezen prostor, ki je varen in ustrezen za nujenje prve pomoči ponesrečenemu potapljaču na kraju potopa. Tak kraj naj bo suh, v zavetju, po možnosti pod streho in v senci. Podlaga naj bo ravna.
- Pozanimamo se in zabeležimo, kje je najbližji komplet za nujenje prve pomoči s kisikom, komplet za nujenje prve pomoči in najbližji telefon. Ravno tako je pomemben podatek, kje so shranjeni ključi od avtomobila, če ne bi bilo drugega ustreznega prevoza za ponesrečenega potapljača.
- Zapišemo tudi točno lokacijo kraja potapljanja. Opišemo možen dostop do kraja, vse značilnosti, ki bi lahko pomagale reševalcem, da nas čim lažje dobijo. Te informacije posredujemo operaterju, ko kličemo na telefonsko številko 112 ali drugo ustrezno telefonsko številko.
- Zberemo tudi vse druge podatke, za katere menimo, da bi bili pomembni v primeru potapljaške nesreče.

Ko naletimo na potapljaško nesrečo, moramo najprej poskrbeti za lastno varnost, varnost prizadetega potapljača in varnost opazovalcev. Kraj nesreče si moramo natančno ogledati in izločiti vse možne nevarnosti, ki bi nas in druge lahko ogrozile med reševanjem in nudenjem prve pomoči. Kraj je potrebno ustrezno zavarovati. Ko smo kraj primerno zavarovali pred morebitnimi nevarnostmi, moramo čimbolj natančno ugotoviti, kaj se je pripetilo. Takoj za tem razdelimo naloge posameznikom. Ko smo ugotovili, kaj se je zgodilo, kakšno pomoč potrebujemo, kakšne so poškodbe in tako naprej, pokličemo nujno medicinsko pomoč oziroma ustrezno pomoč na telefonsko številko 112 ali drugo ustrezno telefonsko številko. Pri obveščanju je zelo pomembno, da posredujemo operaterju čimbolj jasne, natančne in popolne informacije. Seveda je nadalje potrebno pravilno in varno pristopiti k reševanju nastale situacije (reševanje iz vode, oživljanje, iskanje, nudenje druge pomoči itd.). Če ne gre drugače, bomo v skrajnih primerih morali organizirati tudi transport do ustrezne ustanove, kjer nam bodo pomagali. Transport prizadetega potapljača je najbolje prepustiti ekipi nujne medicinske pomoči oziroma drugim reševalcem, se pravi, da pomoč počakamo na kraju nesreče.

Potapljaško nesrečo bomo preprečili tudi s posameznimi postopki pred samim potopom in če se ne bomo potapljali, ko za to nismo pripravljeni. Prav in nujno je, da se ne potapljam, če nismo spočiti, če smo dehidrirani, nismo na potapljanje ustrezno psihofizično pripravljeni, če nismo sproščeni, si potapljanja ne želimo ter nimamo ustreznega znanja in izkušenj za načrtovan potop. Vsak potop je potrebno ustrezno načrtovati. Načrta potopa se moramo brezpogojno držati. Pred vsakim potopom preverimo potapljaško opremo in količino razpoložljive dihalne mešanice. Pomembno je tudi, da pred potopom s sopotapljači ponovimo pravila potapljanja, potapljaške znake, postopek, če se pod vodo izgubimo, če ostanemo brez zraka, če imamo težave z opremo, če se pod vodo slabo počutimo itd.

Ko pride do potapljaške nesreče, je potrebno aktivirati načrt v primeru nesreče in od ponesrečenega potapljača zbrati podatke, ki bodo ustrezna informacija za nadaljnje zdravljenje oziroma obveščanje.

Zbrali bomo naslednje podatke:

- Potapljačevo ime in priimek.
- Datum rojstva prizadetega potapljača.
- Naslov bivališča prizadetega potapljača.
- Koga od potapljačevih bližnjih obvestimo v primeru potapljaške nesreče in na katero telefonsko številko.
- Težave, ki jih navaja potapljač (bolečine, slabost,...).
- Pomembne zdravstvene podatke o potapljaču (jemanje določenih zdravil, alergije, predhodne poškodbe oziroma obolenja,...).
- Zabeležimo uro nesreče, izstopa iz vode, pojava simptomov in znakov obolenj oziroma poškodb.
- Podatke o opravljenih potopih pred potapljaško nesrečo. Zberemo podatke o globini potopa ali potopov, čas potopa ali posameznih potopov, površinski interval med posameznimi potopi, uro vstopa v vodo, kakšno plinsko mešanico je dihal ponesrečeni potapljač, dekompresijske postanke.
- Zabeležimo, kakšen je bil dvig. Ali je bil dvig prehiter, normalen ali je potapljač izpustil dekompresijski postanek.

- Zabeležimo ali smo prizadetemu potapljaču dali dihati 100% kisik, zabeležimo uro začetka in zaključka dihanja kisika.
- Zabeležimo ali smo prizadetemu potapljaču dali piti vodo in koliko je popil.

Če prizadeti potapljač zmore, mu v časovnih intervalih naredimo hitri nevrološki pregled. Rezultate pregleda skrbno zapišemo. Po prihodu nujne medicinske pomoči predamo osebju vse podatke, ki smo jih zbrali o stanju prizadetega potapljača, in potapljaški računalnik. Ponesrečenega potapljača tudi spremljamo, tako da lahko medicinskemu osebju posredujemo še dodatne informacije. Za uspešno izvedbo načrta v primeru potapljaške nesreče je zelo pomembno, da so z načrtom seznanjeni vsi udeleženci potopa.

Priporočljivo je, da imamo že pripravljen obrazec načrta v primeru nesreče, v katerega bomo zapisali vse potrebne informacije. Tvrsten obrazec, ki ga uporabljamo v Potapljaškem klubu Mehurček, si lahko prenesete s spletne strani www.mehurcek.com.

Z načrtom v primeru potapljaške nesreče mogoče ne bomo preprečili potapljaške nesreče, bomo pa prav gotovo lažje in uspešneje rešili situacijo, v kateri se bomo morda znašli ob morebitni potapljaški nesreči. Vsekakor pa je potrebno ponoviti, da je potrebno vsak potop skrbno načrtovati in napraviti vsa potrebna opravila, da bomo izločili čim več dejavnikov, ki bi lahko privedli do potapljaške nesreče.